

Lo Catalanista

Diari defensor dels interessos morals y materials de Catalunya

La correspondencia al Director. | Los originals no 's tornan

Direcció y Redacció: CALDERÓN, 36
Administració: PLASSA Sant ROCH, 11
Representació Administrativa á Barcelona
Llibreria de Alvar Verdaguer Rambla Mitj, 5

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Sabadell. 4 rals al mes.
Fora. 14 » trimestre.
Un número sol. 5 céntims.
Anuncis á preus convencionals.

GANGAS.—Pera vendre.
Dues prempas pera enfardar.

Una pastera ab tots sos accessoris.

Una tampa pera forn ab tots sos accessoris.

Una màquina y caldera de vapor de dos caballs de forsa,
sistema «Corliss», alta pressió, casi nova.

Tot en bon estat y á preus reduhidíssims.

Informarán: Arrabal de dins, 22. — SABADELL

A "LA BANDERA CARLISTA"

V

Ab l' anterior article hauríam posat ja punt final á n' aquesta série; si al final de son escrit no hi hagués afegit lo colega un *post-scriptum* fentnos una pregunta que, ó es del género innocent, ó vol tenir mes fonda intenció de lo que á primera vista ensenya.

Afortunadament, tracta 'l colega ab gent de bona fé, que no porta res amagat darrera sa sincera propaganda, y rebrá contestació á la sua pregunta tot lo mes explicitament que podia desitjar. En efecte: pregunta només *La Bandera Carlista* si ac-

ceptém lo *Syllabus*, y nosaltres li respondrem algo més, puig li exposarem tot nostre criteri sobre la qüestió relligiosa en relació, ja nó ab nostre modest periódich (que ben poch representa), sinó ab la marxa general del catalanisme militant.

Y pera que vegi 'l colega que no es imaginaria d'avuy la que li presentem pera sortir del pas d'una manera acomodaticia, nos plau innovarli que no farem sinó reproduhir á continuació un seguit de consideracions publicadas ja en altra época de LO CATALANISTA, y gens sospitosas per tant de sinceritat y de conseqüència.

*
* *

En las Bases pera 'l Projecte de Constitució Regional Catalana acordadas en l' Assamblea Catalanista de Manresa en Mars de 1892, s' hi llegeix la següent clàusula referent á la qüestió relligiosa:

«Atenent á que las relacions que, segons los preceptes constitucionals vigents, uneixen l' Estat ab la Iglesia han sigut sancionadas per la Potestat d' aquesta, se mantindrán aquellas mentres abdúas potestats de comú acort no las modifiquin. Lo Poder central procurarà *concordar* ab lo Sant Pare la manera de subvenir á la dotació del *Culte y Clero* y de provehir las dignitats y prebendas eclesiásticas en armonia ab la organissació regional; y tant si 's sosté 'l Real Patronat, com si 's restableix la disciplina general de la Iglesia, deurá procurarse que, respecte de Catalunya, 's previngui en lo Concordat que hagin de ser catalans los que exerceixin jurisdicció eclesiástica propia ó delegada, com també los obtentors de dignitats y prebendas.»

Donchs bé ¿sab *La Bandera Carlista* qué vol dir l' esprit d' aquesta conclusió, votada en dita Assamblea per unanimitat, ab assentiment y tot de digníssims sacerdots? Vol dir que 'l Catalanisme militant, al acceptar respetuosament l' *statu quo* present, sense mostrar tendencias á pretindrer sa modificació en sentit favorable ni desfavorable als interessos de la Iglesia, pregonen ben clar no volguer confondre en un sol los problemas relligiós y patriótics pera no comprometre l' éxit de sas respectivas solucions.

No pot ser d' altra manera. Pera que las agrupacions catalanistas puguin alcansar sobre 'l pahis 'l predomini que son difícil objectiu exigeix, es precis que admetin la cooperació de individus de tota mena de opinions socials, relligiosas y políti-

cas, mentres las guardin pera son ús particular, sense tractar d'imposarlas á sos companys de causa; aixís sían fervents catòlics, incapassos de faltar á sos debers de tals, com indiferents en materias relligiosas. Aixó sí; tots ells practicarán lo que creguin conforme á sa manera de pensar, mes sense contar ab lo vot dels altres pera ferho. Tots aqueixos elements que 's reuneixen en un sol cos pera la defensa de Catalunya, saben compendrer lo deber de respectarse mútuament, posantse á la altura de la noble missió que 'ls porta congregats. L'ideal, donchs, d'una bona associació catalanista es, á nostre entendre, la tolerancia indispensable pera fer comú l'esfors de tots los habitants del pahís contra 'ls opressors d'aquest, pera llas-sar en una voluntat sola tot lo patriotisme dels fills de Catalunya.

Crèuríam molt avinent y práctic lo constituhir un partit nacional catalá que inscribís en sa bandera lo *Regionalisme* y la *Unitat Catòlica* sempre y quan totas las personas afectas á la *Unitat Catòlica* ho fossin també á la Autonomía de Catalunya. Pero no succeheix aixís, ni de bon tros; de manera que fent de las duas aspiracions un sol lema, aquest trobaría tants enemichs plegats com representa la suma dels refractaris á la relligió per una part y al regionalisme per l'altra, lo qual impossibilitaria totalment lo triomf de la causa sostinguda. Separant, en cambi, las duas banderas, la patriótica, per exemple, tindrà fácil la victoria, contant ab l'apoyo de tots los catalans no descastats, vinguin d'ahont vinguin, vagin allá ahont vagin, mentres guardin en son cor una guspira sola d'amor á la terra en que van neixer. Y, per sa part, la relligiosa, podent á las horas influhir sobre la verdadera voluntat del pahís, y sense tenir altres enemichs que 'ls seus propis declarats y característichs, molta feyna avansada tindría pera arribar á port.

Lo considerar separats y essencialment distints lo problema relligiós y 'l regionalista no es cap *heretgia*. Pahissos hi han ahont hi domina 'l sistema regionalista sense relligió catòlica ó ab llibertat de cultes; com d'altres n'existeixen eminenment catòlics ahont s'hi practica 'l més odiós sistema centralista. Son dos problemas distints que tenen solucions independents l'ún del altre; y sense necessitat d'involucrarlos en un sol motillo,

se poden defensar aïslats ó en junt, segons á son mateix éxit se consideri mes beneficiós. Aixís, nosaltres creyém que 'l problema relligiós no 's pot actualment resoldrer á Catalunya en un ni en altre sentit, senzillament perque ella no té en realitat de vritat veu ni vot decissius en las altas esferas de la governació espanyola, com no siga sinó pera queixarse ó protestar de las imposicions que se li fagin; es á dir, que 'l problema relligiós, pel nostre modo de veurer no ha de resoldres en nostra terra conforme á las aspiracions del pahis, sense haverse resolt abans lo regionalista, puig es aquest quin ha de donar la clau pera que tals aspiracions sigan manifestas y 's pugan dur á la práctica. Si, donchs, lo problema relligiós per si sol fa de mal resoldre, y, en cambi, lo regionalista porta en ell mateix las facilitats de ferho ¿perqué no comensar pel principi, perque no plantar l' arbre abans de volguer assolir sa fruyta?

Además, tenint en compte l' actual estat relligiós de Catalunya, creyém nosaltres que es quixotesch per part d' alguns lo no volguer admetre ni somniar sisquera la autonomia de Catalunya sense la base de la *Unitat Catòlica* ¿Per ventura aquesta unitat la tením en nostra terra, junyida com está avuy al carro odiós del Centralisme?

Donchs si ara ja no la tením ¿qué n' hauríam perdut, quan tinguessim autonoma á Catalunya en las mateixas condicions relligiosas actuals? ¿No haurían guanyat, en cambi, nostres compatrieis una magnífica ocasió pera durhi á las Corts Catalanas, llegitimament constituhidas, sa veu y sos vots pera treballar pel camí més recte en son plantejament? La qüestió es clara: ¿creu lo colega que Catalunya en son esprit, en sa essencia, en son ánima, vol la unitat catòlica? Donchs no s' impacienti: ajudi ell y sos amichs á conquerir pera Catalunya sa llibertat d' acció; y l' exercici, mateix de la voluntat catalana portará ineludiblement sa adopció y prácticas consegüents. A no acceptar aixó 'l colega, es que desconfia en que Catalunya honradament representada en sas Corts nacionals votés la tal unitat mes en tal cas fora ben inútil defensarla, puig es absurdo demanarla en fórmula si 's te 'l convenciment de que que no existeix en la conciencia del poble.

Peró hi ha en la nostra conducta altre argument mes respec-

table encara, y de caràcter ben pràctich, segons lo qual, fins los catalanistas mes remarcables per la fermesa de sos creencias y prácticas relligiosas aceptan sense regateig y quasi venhen ab gust que 'l Catalanisme militant no 's manifesti decidit à resoldre 'l problema relligiós en son programa, pera evitar en lo possible que sos companys en Pàtria, desavinents ab ells respecte á aquell problema, extremessin sa nota anti-clerical, aixecant nova bandera catalanista renyida ab lo lema de Deu y sas doctrinas. Puig en aquest últim cas sols se lograria que mentres la una fracció de catalans se barallés ab l' altra (ab lo qual està probat de sobras que res hi guanyaria la Relligió) los polítichs á la madrilenya se 'n riurían de bó y millor carregant cada dia á Catalunya ab majors y més feixugas desventuras. Val més, diuhen ells, y no opinan malament, unirnos tots per ara contra l' enemich comú, respectantnos mútuament en lo possible nostras respectivas tendencias y colors, y després, sobre 'l camp de la victoria, lo mes dignament possible, resoldre nostras diferencias consultant lo parer de Catalunya pera acordar quin ha de ser l' esperit que informi la conciencia del nostre poble. Dit s' está ab aixó, naturalment, que 'ls que no 's senten ab prou valor ó abnegació pera tolerar poch ni gens la companyia de sos divergents en ideas, fan bé en colocalse á uua honesta distancia del Catalanisme militant, imitant aixís la conducta dels tradicionalistas y dels federalis, los quals ja fan prou si desde 'ls centres, associacions ó periódichs en que 's bellugan s' esmeran en despertar l' amor de Pàtria entre sos admiradors ó correligionaris.

Tal es lo nostre particular criteri referent á la inclusió de la *unitat catòlica* en los lemas del Catalanisme. ¿Vol dir aixó que cregám nosaltres obligatori pera 'ls fervents catòlichs que l' anyoran, lo prescindir particuларment de sa propaganda? No hi veyém cap necessitat de que aixís siga; rahó per la qual no 'ns dol que la preconisin per son compte alguns periódichs catalanistas, quals redactors votaren per altra part en l' Assamblea de Manresa l' *statu quo* actual, reconeixent aixís, com nosaltres mateixos, que 'l Catalanisme no pot ni deu resoldre la qüestió relligiosa. La diferencia essencial que hi ha entre dits colegas catalanistas y *La Bandera Carlista*, es, la de que 'ls primers

se limitan, com es de lley, á exaltar y propagar la excelencia de sos ideals catòlics, tractant de preparar al nostre poble pera 'l dia que puga assimilársels ó aplicársels, mentres que 'l colega y sos amichs no pensan mes que en *imposar* los mateixos á tothom que 's bellugui, sense mirar si es aixó prudent, just y reproductiu à la Relligió.

SECCIÓ REL·LIGIOSA

Sants d' avuy.—Sants Zotich, Ireneu, Sinto y Amanci marts; Sant Salvià bisbe y Guillem ermità y Santas Escolástica y Autreberta verges.

La missa en honor de Santa Escolástica.

La Epistola es del cap. X, y XI de la segona de Sant Pau als Corintis.

Lo Evangeli es del cap. XXV de Sant Mateu.

Parroquia de Sant Feliu.—Missas per Domingo Bellsolà, Francisco Torras Cendra y Caterina Casas Vda. de Feliu.

Parroquia de la Concepció.—A dos quarts de vuyt missa per Maria Casanovas Ubach Capella de Lourdes: La missa que 's celebra tots los dijous á dos quarts de set, s' ofereix per los benefactors de la Capella. Demà divendres á dos quarts de nou hi haurá comunió general, á la tarde Rosari cantat.

Notas oficiales

ALCALDIA DE SABADELL

Pera complimentar un servey interesat per la Adm. d' Hisenda de la provincia, los representants de las empresas ó amos de carruatjes, habitants en aquesta ciutat, dedicats á la industria de transports de viatjers y mercancías, se servirán presentar, dintre 'l quint dia, una declaració comprensiva de los següents extrems:

Nom dels interessats.

Clase y nombre de carruatjes y caballerías utilizadas.

Poblacions que compront lo servici.

Aquesta Alcaldia adverteix als interessats en dit servici que de no presentar ab oportunitat la declaració interesada podrá serlis en perjuici.

Sabadell 9 Febrer 1898.—Lo Alcalde, Joseph A. Planas.

En lo Registre Civil d' aquesta ciutat s' han fet las següents inscripcions durant lo dia 9.

Naixements: Joan Bautista Creus Mañosa.

Defuncions: Joseph Papell Molas, viudo, 65 anys.—Joseph Vilarrubias Font, 2 anys y mitj.—Joseph Puig Salas, casat, 77 anys.—Emili Ventura Tous, solter, 24 anys.

NOVAS

Lo mes passat tres gitanos verificaren un timó que pot calificar-se de robo á un comparet del vehí poble de Sant Feliu del Racó, sustrayentli una mula bona que contractaren per cinch unsas y deixantli un animalot dolent, obligantlo ab amenassas després de no pagarli cab diner del preu contractat, á que dit comparet los entregués deu duros, y com no 'ls tenia l' obligaren á enmatllevarlos á un seu vehí.

Per aconhortarliho li digueren que 'l diumeuge següent anés á Sabadell y s' entendrian, com aixís ho feu dit comparet, y en dit dia trobá ja als gitanos que l' esperavan en las aforas de la ciutat y acompanyantlo á una casa firmaren certs documents deixantlo encare més enredat.

Tant sigué lo susto y l' apocament del pobre comparet timat, que fins avans d' ahir no 'n doná part á las autoritats, las quals han disposat la detenció de dits gitanos allá ahont se trobin.

Segons nos comunica la prempsa de Barcelona, en la primavera entrant se representarà en diferents teatros de Bélgica la traducció francesa del drama de D. Angel Guimerá, *Terra baixa* y que sobre l' argument del mateix s' está fent un *libreto* en francés pera ópera.

Ahir al matí en la Parroquia de Sant Feliu se celebraren los funerals en sufragi de l' ànima de don Salvador Gosalvez (q. a. c. s.)

Com era d' esperar, hi assistí una numerosa y distingida concurrencia que demostrava altra vegada á la atribulada familia Gosalvez y á la societat *Plá é hijos y Gosalvez* las simpatias de que gosan en aquesta ciutat.

La Societat coral «Catalunya Nova» celebrarà avuy, á las nou del vespre en lo Teatro Líric de Barcelona, ab la cooperació de la Banda Municipal, un gran concert á benefici dels perjudicats per las inundacions del Llobregat y del Besós, interpretant lo següent programa:

1.ª part. 1. *Egmond*, per la Banda Municipal, Beethoven.—2. a) *Barqujant*, lletra de Heine; b) *Cansó de taverna*, lletra de Goethe; c) *Cansó del Cassador*, lletra de Eichendorff, pel coro d' homes, Mendelssohn.—3. *Fantasia morisca*, Serenata.—Torneig, per la Banda Municipal, Chapí.

2.ª part. 4. a) *Crit de patria*, lletra de Guanyabéns; b) *Montanyas del Canigó*, cansó popular (estreno); c) *Los Segadors* cansó popular, pel coro d' homes, Morera.

Las invitacions poden recullirse als «Quatre Gats», á la llibreria L' Aveng, á Ca'n Parés y á la casa de música Ayné, de Barcelona.

S' ha publicat l' *Anuari Riera* pera 1898, any tercer de la seva publicació. Pera la formació d' aquesta completa Guia de Catalunya han si-

gut revisats de nou tots los datos, contenint las senyas de Barcelona ab la agregació y una combinació pera facilitar noticias d' industrials y comerciants d' Espanya manuscritas en los sobres, faixas ó circulars que ha rebut. Aquest útil llibre de senyas també conté la nova guia de carrers y plassas de Barcelona.

PIANOS de totas classes, nous y usats. COMAS, Rambla, 93, casa de confiança.

TELEGRAMAS

Madrid, 9, 10 m.—Lo govern insular de Puerto Rico ha quedat constituït del ordre següent: President, Francisco Quiñones; Governació y Justicia, Muñoz Rivera; Hisenda, Fernandez Juncós; Agricultura y Comers, Sever Quiñones; Obras públicas, Hernandez Lopez; Instrucció, Manuel Robli.

Lo general Blanco telegrafia desmentint la declaració de que la guerra estaria terminada per tot lo Febrer. Diu que no dubta que lo que li han atribuït los periódichs, haigi fet creurer al govern de que fos capàs de cometre semblant llogeresa.

Los diaris donan compte de la manera y la fetxa en que 's verificarán los próximos embarchs de soldats á Cuba.

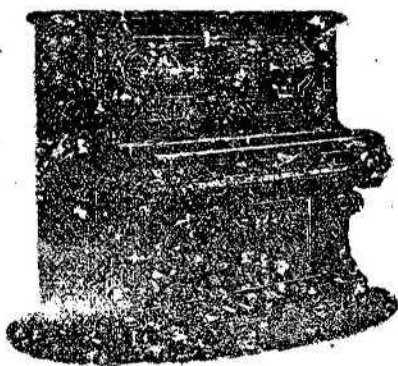
Madrid, 9, 3 t.—Hi ha desanimació en los Circuls polítichs degut á la escasés de noticias. Aixó no obstant, continua en certs elements l' empenyo en veurer las cosas negras apesar de que oficialmeni ni en lo terreno dels fets se confirmin los pessimismes.

CAMBIS

Londres á 90 dias fetxa	33'30 d.
» á la vista.	33'65 p.
Paris. » » »	33'30

L' estab iment de litografia, impremta y grabats de

M. BROSSA
s' ha traslladat al CARRER DE S. JOSEPH, 7.

Pianos nous y assegurats de tot defecte de construcció per 5 anys. Los nous se venen desde **150 duros** y son construïts ab march de metall, bona pulsació y candeleres dobles.

Pianos usats n' hi hán 5 pera vendre, á preus econòmichs.

Aquesta casa s' encarrega de tota classe de afinacions y reparacions.

— DIRIGIRSE A —

JOAN COMAS FAURA
Rambla, 93. — SABADELL